

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ชนิดของคำ จดจำใส่ใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

การตั้งคำถาม เป็นการแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ก่อนที่จะมีการตั้งคำถาม ควรตั้งใจอ่านทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ
๒. มีการจดบันทึกระหว่างการอ่าน ในเรื่องที่สนใจหรือมีข้อสงสัย
๓. จับใจความหรือประเด็นสำคัญของเรื่องให้อ่านให้ได้
๔. ตั้งคำถามที่ชัดเจนตรงประเด็น ไม่กำกวม เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ดังนี้
 - ๑) ตัวละครในนิทานมีใครบ้าง หรือ เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร
 - ๒) มีกี่เหตุการณ์
 - ๓) แต่ละเหตุการณ์ “ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร”
 - ๔) ผลสุดท้ายเรื่องจบอย่างไร
 - ๕) ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
๕. เขียนคำถามและคำตอบโดยใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์หรืออคติ
๖. มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหลายแง่มุม เพื่อจะได้คำถามที่หลากหลายแนวคิด
๗. ตอบคำถามด้วยความเป็นเหตุและเป็นผล

คำสำคัญที่นำมาใช้ในการถาม/ตอบเชิงเหตุผล

๑. **ทำไม** เช่น **ทำไม**เต่าจึงมีกระดอง
๒. **อะไร** เช่น เต่ามีความต้องการ**อะไร** จึงขอร้องให้นักกระสาช่วย
๓. **เพราะเหตุใด** เช่น **เพราะเหตุใด**นักกระสาจึงยอมช่วยเต่า
๔. **อย่างไร** เช่น ผลสุดท้ายเป็น**อย่างไร**

บทอ่าน เรื่อง มดจิ๋วสี่รุ้ง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ชนิดของคำ จดจำใส่ใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

นิทานเรื่อง มดจิ๋วสี่รุ้ง

ภายในรังของมดจิ๋วสี่รุ้ง ต่างมีสิ่งที่ชอบทำ บ้างชอบอ่านนิทาน ชอบวาดรูป ชอบประดิษฐ์ของเล่น ชอบร้องเพลง และชอบวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ

วันนี้ท้องฟ้าแจ่มใส มดจิ๋วสี่รุ้งจึงชวนกันวิ่งเล่นสนุกสนานต่างส่งเสียงหัวเราะเบิกบาน แต่มดจิ๋วจะรู้ไหมนะว่ามีสัตว์อีกตัวแอบซ่อนอยู่

“อ๊ะ! มันคือตัวอะไรกันนะที่กำลังมุ่งตรงหา”

มดจิ๋วสี่เหลืองพูดว่า “จำที่ครูสอนได้ไหม หากเกิดปัญหาเราต้องช่วยกันแก้ไข และเคารพความคิดของกันและกัน”

มดจิ๋วสี่รุ้งวางแผนรับมือ ต่างร่วมแรงร่วมใจ ทำตามแผนการทันที

มดจิ๋วสี่แดงที่วิ่งเร็วกว่าใคร จึงหลอกล่อเจ้าตัวกินมด เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ

“เฮ้! เจ้าเบิ้ม ฉันทิ้งอยู่ทางนี้”

“คุณนั่นสิ!” เพื่อน ๆ ของมดจิ๋วสี่เขียว เจ้าผีเสื้อ หนอนเขียว และด้วงกว้าง ต่างช่วยก่ลิงขอนไม้เข้าขวางทาง

ส่วนมดจิ๋วสี่ส้ม ก็ยื่นเปล่งเสียงร้องทรวงพลังใส่เจ้าตัวกินมดที่เข้ามาใกล้ จนตกใจหนี

เจ้าตัวกินมดวิ่งหนีโซเซ จนผลอชนหินก้อนใหญ่ พอมันลืมหูลืมตาขึ้นมาทันใด ก็ตกใจ
กับภาพที่เห็นทันที เจ้าตัวกินมดเจอกับอะไรนะ

มันเป็นสิงโตใหญ่ยักษ์ ที่มดจิว่ม่วงวาดเอาไว้นั่นเอง เจ้าตัวกินมดตกใจกลัวมาก วิ่ง
หนีกลับเข้าป่าไป มดจิวี่สีรุ้งและเพื่อน ๆ ต่างก็ตั้งใจที่ปลอดภัย

“เฮ้! ดีใจด้วย มันไปแล้ว”

มดจิวี่สีรุ้งจึงชวนกันไปล่องลำธาร มีมดจิวี่สีครามประดิษฐ์เรือใบไม้ไว้ให้มดจิวี่สี
น้ำเงินขออาสาว่ายน้ำพาไป นำเรือใบไม้เล่นฉิวไปอย่างเพลิดเพลิน

เมื่อถึงเวลาเย็นย่ำ มดจิวี่สีรุ้งและเพื่อน ๆ ต่างเอ่ยคำรำลา และแยกย้ายกันกลับ
บ้าน พร้อมความรู้สึกรื่นเริงจะได้เล่าเรื่องราว

เมื่อกลับถึงรัง มดจิวี่สีรุ้งต่างผลัดกันเล่าเรื่องราวผจญภัย คุณพ่อคุณแม่ก็ตั้งใจฟัง
จนจบ และชื่นชมความสามัคคี พร้อมสอนให้รู้จักสังเกตสิ่งรอบตัวและระมัดระวังตัวด้วย
มดจิวี่สีรุ้ง พร้อมเพรียงกันขานรับคำสอน และยิ้มอย่างมีความสุข